

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Філологія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
зі спеціальності 035 Філологія, галузі знань 03 Гуманітарні науки

Рецензована освітньо-наукова програма зорієнтована на формування у здобувача вищої освіти нових теоретико-методологічних та науково-прикладних знань у лінгвістичній, літературознавчій й перекладознавчій сферах підготовка фахівців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми сучасної філологічної науки, а також формування компетентностей, ефективних для інноваційної, науково-дослідницької та викладацької діяльності. Рівень сформованих компетентностей здобувача дасть змогу вільного доступу до працевлаштування та подальшої наукової діяльності. Програма зорієнтована на підготовку фахівців до організаційно-управлінської, аналітичної і науково-дослідної діяльності з акцентом на виконання досліджень у галузях лінгвістики, літературознавства і перекладознавства.

Структура та зміст програми містить у повному обсязі увесь комплекс системи освітніх компонентів, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти у галузі лінгвістики та перекладознавства і засвідчують розуміння розробниками актуальних проблем сучасної освіти. Усі компоненти програми, в тому числі й наукова компонента, спрямовані на виконання оригінального самостійного наукового дослідження на актуальну тему, написання та захист якого відповідають сучасним запитам щодо підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі гуманітарних наук. У ній чітко сформульовано профіль освітньо-наукової програми, включно з загальними і фаховими компетентностями та результатами навчання, подано перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін, у структурно-логічній схемі відображено послідовність вивчення освітніх компонентів, місце педагогічної практики, подано матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми та забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми.

Послідовність вивчення, перелік і обсяг навчальних дисциплін (обов'язкових та вибіркових), план і графік навчального процесу відповідають структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми.

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми зі спеціальності 035 Філологія дозволяє зробити висновок, що зміст освітніх компонентів повністю відповідає компетентнісній моделі випускника. Однією з переваг цієї освітньо-професійної програми є врахування потреб здобувачів вищої освіти при формуванні переліку вибіркових дисциплін професійного циклу. Зокрема, у рецензованій освітньо-науковій програмі рекомендуємо виокремити сферу міжнародної грантової діяльності здобувачів шляхом уведення освітнього компонента, пов'язаного з особливостями написання грантових проєктів іноземною мовою.

Аналіз розробленої освітньо-професійної програми «Філологія» за спеціальністю 035 Філологія, яка реалізується у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, свідчить про те, що програма відповідає основним критеріям якості вищої освіти і сучасному рівню розвитку науки, методичним рекомендаціям МОН України щодо необхідних структурних та змістових компонентів та може бути рекомендована до використання для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Рецензент:

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри комунікативної
лінгвістики та перекладу
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Бялик В.Д.

Рецензія

на освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: доктор філософії філології

Рецензована освітньо-наукова програма «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія відповідає основним критеріям якості вищої освіти, Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук», яким регулюється зміст і форма нових структурованих програм підготовки в аспірантурі. ОНП зорієнтована на формування нових теоретичних, методологічних, практичних та науково-прикладних знань з філології, передбачає набуття професійних компетентностей, що сприятиме вільному доступу до працевлаштування та науковому розвитку. Програма дозволяє сформувати фахівця організаційно-управлінської, науково-дослідної діяльності у галузях літературознавства, лінгвістики, перекладознавства.

Структура, зміст та обсяг освітньо-наукової програми й окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для визначеного рівня вищої освіти (60 кредитів ЄКТС). Компоненти програми сприяють виконанню наукового дослідження на актуальні теми, відповідають сучасним вимогам підготовки кваліфікованих фахівців спеціальності «Філологія». Освітньо-наукова програма третього рівня збалансовано враховує освітню та наукову складові підготовки аспірантів.

До ОНП включені цикли дисциплін загальної, професійно-наукової, практичної підготовки, а також вибіркові компоненти, що загалом забезпечують загальні та фахові компетентності аспірантів. Компоненти ОНП також сприяють формуванню вмінь використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та власних наукових дослідженнях, що особливо важливо для формування сучасного науковця.

Водночас, для удосконалення ОНП рекомендую звернути увагу на реалізацію міжнародних грантових проєктів, можливості аспірантів здобувати міжнародні наукові стипендій та інтегруватись у міжнародну спільноту, задля цього пропоную увести до переліку дисциплін таку, яка ознайомить з практичними аспектами написання грантових і стипендійних проєктів.

Загалом, освітньо-наукова програма «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія відповідає сучасному рівню розвитку науки та основним вимогам до програм такого типу, що дозволяє рекомендувати її для подальшої підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні за спеціальністю 035 «Філологія».

Кандидат філологічних наук,
заступник начальника
управління Державної служби
якості освіти в Івано-Франківській області

Касіян Л. С.

Рецензія

на освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового)

рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація: доктор філософії філології

Освітньо-наукова основним критеріям якості вищої освіти, рекомендаціям Національного агентства стосовно акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти, Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук», яким регулюється зміст і форма нових структурованих програм підготовки в аспірантурі, «Положенню про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол від “28” січня 2020 року № 1).

Обсяг освітньо-наукової програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для визначеного рівня вищої освіти (60 кредитів ЄКТС). Освітня програма третього рівня забезпечує повноцінну освітню і наукову підготовку аспірантів.

Зміст ОНП має чітку структуру; переважна кількість освітніх компонентів, включених до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. До ОНП включені дисципліни за спеціальністю, а також такі, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності аспірантів. За допомогою окремих компонентів ОНП, аспіранти мають можливість здобувати комунікативні компетентності, які стосуються їх наукових досліджень, зокрема, здібності вільно спілкуватися з питань, що торкаються сфери їх наукових та експертних знань, з широкою науковою спільнотою. Компоненти ОНП також забезпечують формування вмінь використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та власних наукових дослідженнях.

Водночас, рекомендую звернути увагу на розширення змістового спектру дисциплін за вибором аспірантів, увести такі, що відповідають сучасним науковим зацікавленням світової філологічної спільноти, насамперед такі, що дають можливість формувати міждисциплінарні дослідження, використовувати ресурси філології для інших галузей і навпаки (інтертекстуальні явища, когнітивістика і філологія, психологія і мова, філософія і літературознавство).

Загалом, освітньо-наукова програма «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія відповідає сучасному рівню розвитку науки та основним вимогам до програм такого типу, що дозволяє зазначену освітньо-наукову програму рекомендувати для подальшої підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні за спеціальністю 035 «Філологія».

Доктор філологічних наук,
професор, завідувач кафедри
мовознавства Івано-Франківського
національного медичного університету

Відгук

на освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки

ОНП «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія відповідає основним критеріям якості вищої освіти, Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук». Проект ОНП відображає зосередження на формування нових теоретичних, методологічних, практичних та науково-прикладних знань з філології, передбачає набуття професійних компетентностей. Освітня програма третього рівня забезпечує повноцінну освітню і наукову підготовку аспірантів. Зміст ОНП має чітку структуру; переважна кількість освітніх компонентів, включених до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та цілісно дають можливість досягти визначених цілей та програмних результатів навчання.

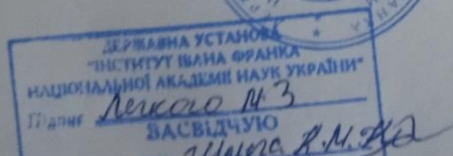
Разом з викладачами ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» давно реалізуємо багато успішних проєктів (проведення конференції, видання монографій, журналів), до яких залучаються й здобувачі та випускники цієї ОНП. Задля більш чіткого формулювання завдань ОНП пропоную зробити уточнення до п. 1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, зокрема, щодо п. 5 – Викладання та оцінювання – внести більш конкретне визначення щодо особливостей наукової складової оцінювання аспірантів.

д. філол. наук, зав. відділу

франкознавства Інституту Івана Франка

НАН України

Легкий М.З.

ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія галузі знань 03 – Гуманітарні науки.

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Філологія» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, що розроблена професорсько-викладацьким складом Факультету філології та Факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, цілком відповідає нормативним приписам та критеріям якості вищої освіти, котрі докладно вписані у постанові Кабінету Міністрів України «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук» (№ 261 від 23 березня 2016 р.). Однак не лише у такій відповідності закладена привабливість та ефективність рецензованої освітньо-наукової програми. Насамперед впадають у вічі добре продумана структура ОНП та її складники – теоретико-методологічні, практично-методичні і науково-прикладні, а також чітко сформульована система її цілей та компетентностей, що досягаються впродовж навчання.

Важливою рисою аналізованої освітньо-наукової програми є її свідомо націленість не тільки на здобуття пошукуваних наукових ступенів доктора філософії і доктора наук через осягнення ними системних професійних компетентностей як майбутніх науковців-філологів, а й формування у них фахових практичних навичок науково-дослідницької та організаційно-управлінської діяльності. Причому розробники програми подбали про те, аби кожна з галузей філологічної науки (мовознавство, літературознавство, компаративістика, перекладознавство) могла бути зреалізованою у тих чи тих науково-дослідницьких проектах завдяки органічній єдності зусиль як наукових керівників, так і безпосередніх їх виконавців.

Хоча тут же можна висловити і побажання до ОНП: ширше залучати до розробки наукових досліджень теми й проблеми, зв'язані з регіональними чинниками (приміром, вивченням літератури Карпатського регіону, його лінгвістичними своєрідностями, національно-фольклорними особливостями, тощо). Такий регіональний аспект, попри те, що він зафіксований в освітньо-науковій програмі, як на мене, потребує подальшого поглиблення та конкретизації. Безумовно, все це сприятиме формуванню науковця-філолога, зробить ОНП більш оригінальною і самодостатньою.

Загалом освітньо-наукова програма «Філологія» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія, що її аргументували факультети філології та іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, може бути впроваджена у

навчальний процес як програма для здобувачів вищої освіти на рівні аспірантури й докторантури в університеті.

**Доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри полоністики Національного
університету імені Тараса Шевченка,
академік НАН України**

Р. П. Радишевський

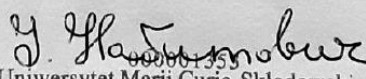
Відгук
на освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки у ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника»

Освітньо-наукова програма відповідає основним критеріям якості вищої освіти, рекомендаціям Національного агентства щодо акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти, Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук», яким регулюється зміст і форма нових структурованих програм підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти.

Структура, зміст та обсяг освітньо-наукової програми й окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для визначеного рівня вищої освіти (60 кредитів ЄКТС). До ОНП включені дисципліни за спеціальністю, а також такі, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності аспірантів. ОНП поділено на цикли дисциплін загальної, професійно-наукової, практичної, науково-теоретичної підготовки, визначено можливості вибору ОК, що загалом забезпечують загальні та фахові компетентності аспірантів, сприяють виконанню наукового дослідження на актуальні теми, відповідають сучасним вимогам підготовки кваліфікованих фахівців спеціальності «Філологія».

З метою вираження та конкретизування філософсько-методологічних особливостей філологічної науки пропоную увести курс або ж зробити змістове розширення в межах існуючих про сучасну літературознавчу епістемологію, її завдання, структуру, гносеологічні опозиції, онтологічні картини, методологічні характеристики як гуманітарної науки. Зрештою, як і ОК «Методика написання дисертації», конкретизувати в межах філологічної спеціальності, з акцентуванням на своєрідності сучасної методології філологічних досліджень.

доктор філологічних наук,
професор Кафедри української філології
Університету імені
Марії Кюрі-Склодовської

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej,
Wydział Humanistyczny
Zakład Filologii Ukrainiejskiej
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4
20-031 Lublin

Ігор Набитович

ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія галузі знань 03 – Гуманітарні науки

ОНП «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія відповідає основним критеріям якості вищої освіти, Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук». ОНП зорієнтована на формування нових теоретичних, методологічних, практичних та науково-прикладних знань з філології, передбачає набуття професійних компетентностей. Програма дозволяє сформувати фахівця організаційно-управлінської, науково-дослідної діяльності у галузях літературознавства, лінгвістики, перекладознавства.

Разом із викладачами ОНП давно реалізуємо багато успішних проєктів, зокрема, й із залученням випускників ОНП (Філологія), аспірантів. Лише впродовж останнього часу у кількох випусках «Прикарпатського вісника НТШ. Слово» опубліковано їхні оригінальні дослідження під окремою рубрикою «Молода кафедра», вони також беруть участь у щорічних Шевченківських наукових читаннях тощо.

Як зауваження: пропоную поглиблювати вивчення літературного процесу на Прикарпатті, як у минулого, так і теперішнього часу досліджувати досі невідомі імена письменників та їх твори, залучаючи до таких досліджень здобувачів ОНП. Упевнений в реалізації багатьох спільних проєктів Івано-Франківського осередку НТШ та аспірантів-філологів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Як висновок: освітньо-наукову програму «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія, розроблену в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, вважаю за потрібне рекомендувати до реалізації в навчально-науковому процесі.

Доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри вищої математики
Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу, дійсний член
Наукового товариства ім. Шевченка,
голова Івано-Франківського осередку НТШ,
академік АН Вищої школи України,
член Національної спілки письменників України

В. М. Мойсичин

В. М. Мойсичин

Посвідчує
Управління секретаріату ІФН

В. М. Мойсичин

